

Голям праз!

Посвещава се на Старшия, ако ще да му станат много приказки

По Васил Попов, Елин Пелин и Николай Хайтов

Мечката отдавна дебнеше наоколо, но все не улучваше сгоден момент. Днес обаче звездите бяха благосклонни към изпосталялата горска обитателка. Една група пишман-ловци се бяха натаралянкали от ранни зори, та дори не обърнаха внимание на това, че някой гепна две връзки наденички още сурови. После насмалко да я спипа Горският, докато обикаляше да търси Пешо Шопара, който се беше отделил от ловната дружинка преди всички да се напият. На мечката и беше жал, че не можеше да каже на Горския къде е Пешо, защото ако някой разбере, че тя може да пише, щяха да я скъсат от отчети за горската популация, а не и се искаше да стане за резил на стари години като доносница. Стигаше и онзи срам на прабаба ѝ, която поради ранни сексуални контакти не беше доучила Агрономическия, та хем беше работела бадева, хем после я разнасяха, че не знае какво са това картофи. Затова мечката не му даде никакъв нишан на Горския, ами се запромъква към другата страна на Гургулица, където ѝ беше къщата. Старият беше съвсем дръглив, отдавна всичките кошери се бяха преместили, пчелите измрели, а дивите пчели не носеха мед, освен ако не откраднеха някой буркан от пазара. Царевица също вече никой не садеше, нито тикви, нито дини, боровинките не стигаха, риба в реката нямаше от преди да се родят малките мечета, че и плъхове вече не се срещаша, щото и те се бяха преместили в градовете. Планината умираше като изоставен на скалите кораб, но човеците още не го знаеха, а тези, които го знаеха, на тях вече не им пукаше. Та мечката искаше да зарадва Стария преди зимата, която щеше да им е последна, щото в лапите нямаше нищо за смучене, а за каша нямаше материал. Златокоските отдавна също се бяха преместили в града, където се отдаваха на журналистика, което си беше едно време друга дума, на „у“ започваше, но мечката не я помнеше. Но пък помнеше вкуса на домашните зеленчуци.

Горският върза кобилата си така, че да може да пощипва от зелената трева на двора. Кобилата не беше зле, ездачът и все се надяваше един ден да тръгне с нея към залеза, затова я четкаше, и сменяше водата, не се скъпеше на овес, ама в овеса имаше главня, щото и той беше подивял, нямаше кой да гледа вече овес, щото и коне нямаше. Затова кобилата не се учуди много на видението, което иначе би я накарало да изцвили уплашено.

- Яж! –изръмжа мечката, бутвайки под носа на кобилата един стрък праз.
- Аз не харесвам праз! – фиркна кобилата.
- А как ще ти харесат четири паралелни резки по врата, като почнем от гривата и стигнем до корема? – загадъчно и намигна мечката. Кобилата нервно задъвка, макар че се давеше. Мечката грабна останалия сноп праз, забележи с опашка следите си и отпраши към тъмното. Кобилата доби смелост и изцвили. На нейния повик се отзова само стопанката на къщата, защото стопанинът обсъждаше ловните планове с Горския и не се интересуваше от женски приказки, пък било те и кобилски. Обаче от женски писъци дори той се стряскаше и изтича веднага навън да види какво се беше подпалило.

- Тази година ми е изяла целия праз! Аз като ти казвах да вземеш мерки! А той – пясък, та пясък, и то ситен, гаче от бърбреци ваден, да му се не види дано, ами да, и малко моркови няма! Ти ми я доведе тая беля, Горски! - в погледа на стопанката нямаше и помен от сълзите, които кобилата очакваше, защото още като жребче беше изяла един вестник с подлистник от българска класика, и знаеше, че следва почерпка и плачове.
- Тя, кобилата, праз не яде! – заоправдава се Горският.
- А какво яде, боб, що ли яде! Не била ядяла! А кой й го е наврял този стрък в устата, мечката дето я гоните, тя ли?
- Аз съм сложил табели, ей, виж, пише на три езика и два диалекта, плюс глаголично писмо, йероглифи на китайски и древноегипетски, ама то е добитък, не разбира! Виж как те гледа, все едно ще ти проговори, ама да чете не може! - внесе своя принос и стопанинът.
- Не може зер, щото с копито трудно се върти онуй копченце на мишенцето, инак всички да са се оgramотили копитните... – Стопанката въздъхна, погледна купчината ситен пясък, дето една помачка беше го донесла в полата си, направена от шалвари вързани по новата мода, погледна невинно примигващата кобила и сърцето и се размекна. – В таз тъмница, кой да е, ще сбърка, сигурно хайванчето му се е щяло морковче, пък се е объркало. Кобилата не знаеше дали мечката гледа от тъмното, но реши да не се прави на героична личност, щото четири паралелни черти много загрозяваха, и закима в знак на съгласие. Стопанката се пресегна, извади морков и и го даде да си оправи вкуса след праза.
- Вие двамата сами ще си ги белите, така да знаете! – прозвуча за човеците. – Щях да ви правя праз с яйца и наденици, откъде ми беше скимнало, все едно от гората ми дойде тази мисла, ама като няма праз!
- Голям праз! – рече стопанинът. – Киселото зеле и то върви с наденици. Горски, ти за вечеря нали ще останеш? Тогава дай де преберем добичето, че нощите са студени вече, да не простине, сено дал Господ, за всички ще стигне!